

Facultaire
Studentenraad

GEESTESWETENSCHAPPEN

Aan
Prof. dr. F.P.I.M. van Vree
Spuistraat 210
1021 VT Amsterdam

Spuistraat 134
1012 VB Amsterdam
(020) 525 3278
fsr-fgw@uva.nl
studentenraad.nl/fgw

Datum	10 maart 2014	Ons kenmerk	20140310-AZ-004
Contactpersoon	Astrid Zwinkels	E-mail	fsr-fgw@uva.nl
Bijlage(n)	0		
Betreft	Advies afschaffing 8-8-4		

Geachte Decaan, beste Frank,

Nadat de afgelopen tijd klacht na klacht na klacht over de 8-8-4-structuur bij de Facultaire Studentenraad zijn binnengekomen heeft hij besloten het heft nu in eigen handen te nemen. Hij schrijft u dit advies, want hij kan niet anders. Het is de Facultaire Studentenraad sinds de invoering van 8-8-4 pijnlijk duidelijk geworden dat er binnen de faculteit teveel onvrede bestaat over de huidige semesterindeling, welke in 2012 is geïmplementeerd om de facilitering van het onderwijs te verbeteren en de studielast beter te verdelen over het semester. De Facultaire Studentenraad heeft geconstateerd dat de problemen met deze structuur van dusdanige aard zijn dat hij zich genoodzaakt ziet om het Faculteitsbestuur dringend te adviseren om de 8-8-4-structuur te heroverwegen.

Al voor de invoering van 8-8-4 was er bij de zittende decaan, José van Dijck, onvrede over de invoering van de nieuwe semester indeling.

“Ik ben niet blij met het besluit van het College van Bestuur om dit systeem in te voeren. [...] Het recent verschenen rapport Studiesucces laat zien dat onze faculteit op de goede weg is als het gaat om kwaliteit van het onderwijs, maar ik ben bang dat we door de invoering van dit systeem weer achterop raken. In tegenstelling tot het AMC, dat maar één opleiding kent, heeft de FGw 78 opleidingen. Daar moet een heel nieuw curriculum voor komen, wat een forse verhoging van de werkdruk betekent. Ik begrijp dat het College van Bestuur een uniform systeem wil invoeren aan de hele UvA, maar ik had

graag een uitzondering gezien voor de FGw. Ik begrijp de zorgen van mijn studenten en medewerkers, want ik deel die zorgen.”¹

Ondanks de waarschuwende woorden van Van Dijck en van vele docenten en studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen, is de invoering van 8-8-4 toch doorgegaan. Bij het AMC is er inmiddels besloten om af te stappen van het 8-8-4 systeem aangezien deze structuur niet blijkt aan te sluiten bij het onderwijs op deze faculteit. De Facultaire Studentenraad is van mening dat de huidige semesterindeling in respectievelijk 8, 8 en 4 weken eveneens nooit heeft aangesloten bij het onderwijs van onze faculteit. De 8-8-4 indeling heeft er naar de mening van de Facultaire Studentenraad voor gezorgd dat op dit moment het onderwijs gedwongen wordt om de structuur te faciliteren, terwijl dit juist andersom zou moeten zijn. Het doel van de universiteit is om haar studenten de best mogelijke wetenschappelijke kennis bij te brengen en ook haar wetenschappelijk personeel zo veel mogelijk laten te groeien op wetenschappelijk perspectief. De Facultaire Studentenraad is van mening dat, hoewel 8-8-4 met de beste bedoelingen voor het onderwijs is ingezet, de huidige semesterindeling op onze faculteit het primaire doel van de universiteit actief tegen werkt. Hij is daarom van mening dat het tijd is om te luisteren naar de studenten en docenten, en afstand te nemen van 8-8-4.

In dit advies zal de Facultaire Studentenraad beargumenteren wat de verschillende facetten van 8-8-4 zijn die ingaan tegen het primaire doel van de universiteit. De maatregelen met betrekking tot studiesucces en studierendement worden te snel achter elkaar geïmplementeerd en vormen, helaas vaker dan gewenst, geen samenhangend geheel. Een voorbeeld hiervan is de invoering van het Bindend Studieadvies. Gezien de studiesucces maatregelen kort hiervoor zijn ingevoerd, is het gevolg van de afzonderlijke maatregelen moeilijk vast te stellen. Het blijkt, zoals ook met de invoering van 8-8-4, dat bestuurlijke beslissingen niet voort komen uit het puur willen verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs maar worden genomen op basis van andere (financiële) doelstellingen.

In dit advies zal thans worden ingegaan op incompatibiliteit van de 8-8-4-indeling en

---

¹ <http://www.folia.nl/nieuws/8-8-4-niet-hier-1067.html>, bezocht op 01/03/2014.

het Bindend Studieadvies en op de afgenomen relevantie van 8-8-4. Het grootste gedeelte van dit advies zal echter worden besteed aan het aantonen van specifieke knelpunten van onze huidige semesterindeling *an sich* en onze overtuiging dat de opheffing van 8-8-4 ook tot het oplossen van deze knelpunten zal leiden.

8-8-4 en het Bindend Studie Advies

Het eerste struikelblok waar je in de samenwerking tussen 8-8-4 en het Bindend Studie Advies tegenaan loopt is te danken aan een botsing tussen de universitaire wens van 8-8-4 en regels die nationaal zijn opgesteld. Wettelijk is vastgelegd dat een student die wil stoppen met zijn studie zich voor 1 februari moet uitschrijven.² Echter, in de 8-8-4 semesterindeling loopt het derde blok in januari té lang door om vóór februari een weloverwogen besluit te nemen over eventuele uitschrijving van de opleiding. De cijfers van het eerste semester zijn voor 1 februari niet altijd bekend. De student moet nu een keuze maken tussen het afwachten van de cijfers en zich daarom nog niet uitschrijven (en hierbij in geval van een negatief BSA een financieel risico lopen), of het zich uitschrijven bij DUO zonder dat hij/zij op de hoogte is van zijn cijfers (met het risico mogelijk te vroeg te hebben opgegeven). Het verschuiven van deadlines binnen de huidige procedure om docenten meer nakijktijd te geven is een onmogelijke oplossing, omdat deze afhankelijk zijn van de semester- en jaarindeling van juist dit 8-8-4 systeem. De Facultaire Studentenraad zou graag een oplossing voor deze bureaucratische *Catch-22* zien, anders dan het verbieden van tentaminering in blokken 3 en 6.³

Ook constateert de Facultaire Studentenraad dat het tijdspad voor het indienen van bezwaar tegen een negatief BSA en voor de reactie op het bezwaar te laat plaatsvindt, omdat de student idealiter ook hierna nog de tijd zou moeten hebben om zich in te schrijven voor een andere studie. Ook dit probleem is een gevolg van de jaar- en semesterindeling van 8-8-4. Op dit moment vinden de laatste toetsingsmomenten voor eerstejaarsstudenten in week 26 plaats, waarna de docenten tien dagen de tijd

---

² Bijvoorbeeld omdat deze er achter is gekomen dat zij toch niets voor hem is, of omdat deze te weinig punten heeft gehaald om nog een positief Bindend Studie Advies te kunnen krijgen.

³ Hiervoor verwijst de Facultaire Studentenraad naar zijn advies met betrekking tot de BSA procedure, verzonden op 24/01/2014.

hebben om deze toetsen te becijferen. Het voorlopig Bindend Studie Advies wordt enkele weken later door de student op 4 augustus ontvangen, wat er toe leidt dat een student die van mening is toch studiegeschikt te zijn hier pas op 29 augustus uitsluitel over krijgt. Drie dagen later is de start van het nieuwe semester. Hoewel de Facultaire Studentenraad van mening is dat het beter is om vóór de start van het nieuwe semester uitsluitel te krijgen over het mogen doorstuderen in plaats van erna (zoals aan de hand is bij de februari regeling) is hij ook van mening dat drie dagen van te voren ongehoord weinig tijd is om te weten of je wel of niet door mag gaan met studeren. Hij is dan ook van mening dat de 8-8-4-indeling de negatieve elementen van het Bindend Studie Advies versterkt. De eerdere reden om 8-8-4 in te voeren zodat er geen Bindend Studie Advies ingevoerd hoefde te worden blijkt in de vergetelheid te zijn geraakt. De Facultaire Studentenraad wijst het Faculteitsbestuur nogmaals op het feit dat beide systemen niet compatibel zijn met elkaar. Wanneer het Faculteitsbestuur vast wil houden aan de eventuele voordelen van een BSA is het volgens de Facultaire Studentenraad dan ook noodzakelijk dat er een alternatieve semesterindeling zal worden ontwikkeld. Een semesterindeling die het onderwijs faciliteert, zodat wij de kwaliteit van ons onderwijs niet meer naar beneden bij te stellen om de structuur te faciliteren.

Compensatie & Clustering

De invoering van 8-8-4 ging gepaard met de invoering van een compensatieregeling, door middel van het clusteren van vakken. Binnen deze clusters kon dan een onvoldoende gecompenseerd worden met een andere voldoende. De Facultaire Studentenraad kwam al vrij snel tot de conclusie dat dit een onwenselijke regeling was en werd daarin in het gelijk gesteld. De 8-8-4 structuur is ingevoerd met een aantal doelen, waarvan één het verhogen van het studierendement was. Om dit te bereiken was het nodig om 8-8-4 samen met een compensatieregeling in te voeren. Nu deze compensatieregeling niet is doorgegaan is de effectiviteit van het 8-8-4systeem bij het bereiken van dit doel, het verhogen van het studiesucces, ernstig verminderd. Clusters van 18-punts vakken bestaan in verband met het Bindend Studieadvies ook niet meer. De clusters van 12-punts vakken bestaan nog wel maar leveren vaak problemen op. Binnen deze clusters (van soms niet altijd even

samenhangende vakken) leidt het niet halen van een vak tot het niet behalen van 12 studiepunten in plaats van 6. Wanneer je tot twee keer toe één van de twee vakken uit zo'n 12-puntscluster niet haalt betekent dit dat je in plaats van 12, nu 24 studiepunten niet haalt. Ook dit is in verband met het Bindend Studieadvies erg problematisch. De Facultaire Studentenraad beklemtoont dat de afschaffing van deze clustering volledig moet worden doorgezet, zodat de studeerbaarheid van de programma's, die met name in het eerste jaar van cruciaal belang is, wordt gewaarborgd. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat de Facultaire Studentenraad natuurlijk niet tegen vakken van 12 punten is wanneer dit daadwerkelijk de stof van één vak beslaat.

Harmonisatie Tentamenperioden en Onderwijsinstellingen

Door 8-8-4 vallen alle tentamenperioden op alle faculteiten op hetzelfde moment. Er wordt gesteld dat dit de mogelijkheid tot interdisciplinariteit tussen faculteiten vergroot. Dit zou ook interdisciplinariteit op het onderzoeksgebied vergroten. Het streven naar afstemming van faculteiten onderling om harmonisatie en interdisciplinariteit is nobel, maar wat voorop moet staan is dat de structuur het onderwijs moet faciliteren. Als dit betekent dat voor verschillende wetenschappen - alfa, beta en gamma - de beste structuur een andere is, dan dient dit de leidraad te zijn voor het beleid. De Facultaire Studentenraad is van mening dat, in ieder geval voor onze faculteit, het onderwijs niet gemaakt is voor deze structuur. Verder is hij ook van mening dat het niet noodzakelijk is voor interdisciplinariteit tussen de faculteiten om precies dezelfde semester indeling aan te houden. Uit gesprekken met de Facultaire Studentenraad Natuurkunde, Wiskunde en Informatica is duidelijk geworden dat interdisciplinariteit door de huidige 8-8-4 indeling juist tegengewerkt wordt. Wanneer een vak gegeven wordt als een samenwerking tussen twee faculteiten kan dit gegeven worden in de semesterindeling die het best bij de invulling van dit vak aansluit. Ook wanneer een student vakken op een andere faculteit volgt is het niet noodzakelijk dat de tentamens in precies dezelfde week vallen. Een student kan (in een semesterindeling waarin de werkdruk gelijkmatig over het jaar verspreid is) best een tentamen hebben in een week waarin hij of zij ook onderwijs van een ander vak volgt. Verder zou je zelfs kunnen stellen dat het niet

samenvallen van tentamen weken van verschillende faculteiten de interdisciplinariteit juist vergroot. Op deze manier voorkom je namelijk dat tentamens letterlijk op hetzelfde moment vallen en er voor één tentamen gekozen moet worden. Een bijkomend probleem van een universitair brede semesterindeling is de logistieke druk die ontstaat wanneer alle tentamens van alle studies in één week gepropt moeten worden. Al onze UvA studenten moeten in deze week in tentamenzalen worden onder gebracht en dit is een enorme klus. Zoals aangegeven zijn er dus zeker een aantal nadelen te vinden in het harmoniseren van de semesterindeling tussen faculteiten.

Een andere doelstelling van 8-8-4 was dat er uitwisseling tussen de verschillende onderwijsinstellingen mogelijk zou worden. Met name de VU was hier een belangrijke factor in. Van der Toorn sprak hier zelf ook over begin 2010 wanneer hij stelde: *“We zitten in Amsterdam met twee grote universiteiten en proberen op deze manier hindernissen uit de weg te ruimen, zodat we van elkaars aanbod gebruik kunnen maken.”*⁴ Aangezien de VU het 8-8-4 systeem op dat moment juist had ingevoerd omdat de UvA had afgesproken dit ook te doen vond Van der Toorn het verder ook nog eens onverantwoord om als UvA nu iets anders te gaan doen. Een grote verandering sinds de uitspraak van Van der Toorn is dat de VU niet langer de 8-8-4 semesterindeling hanteert. Verder blijft het argument staan dat juist een verschillende semesterindeling interdisciplinariteit tussen universiteiten kan vergroten wanneer dit het samenvallen van tentamens uitsluit. Wat betreft samenwerking met andere universiteiten zijn er op dit moment slechts enkele andere onderwijsinstellingen die de 8-8-4 semester indeling hanteren. De Facultaire Studentenraad wil benadrukken dat een verschillende tentamenindeling natuurlijk ook geen doel op zich is. De semesterindeling moet als hoofddoel hebben om de kwaliteit van het onderwijs te faciliteren.

Er is geen weg naar goed onderwijs, goed onderwijs is de weg.

Zoals aangegeven is de Facultaire Studentenraad van mening dat in de 8-8-4 structuur het onderwijs zich in allerlei bochten moet wringen om in de structuur te

---

⁴ <http://www.folia.nl/nieuws/8-8-4--wel-hier-1110.html>, bezocht op 01/03/2014.

passen, in plaats van dat de structuur ervoor zorgt dat de kwaliteit van het onderwijs verhoogd wordt. Stof die voorheen gespreid werd over een heel semester, wordt nu behandeld in een veel kortere tijd. Het is vaak al lastig om vakken die in de vorige semesterindeling kwalitatief sterk waren in te passen in een nieuwe indeling van 8 weken zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van het vak. Hoewel het opnieuw indelen van vakken in 8 weken voor problemen heeft gezorgd zijn de meeste pijnpunten echter te vinden in blokken 3 en 6, welke elk uit 4 weken bestaan.

Er wordt over het algemeen geadviseerd om in de blokken 3 & 6 praktijkonderwijs aan te bieden. Hoewel het bij een enkele studie, zoals Archeologie, mogelijk is om praktijkonderwijs aan te bieden is dit bij de overgrote meerderheid niet het geval. In de praktijk leidt dit er vaak toe dat er in blok drie een kort vak wordt gegeven welke wordt getentamineerd in de vorm van een paper. Dit is hetzelfde als wat in de rest van het jaar gebeurt, behalve dat de tijdsperiode sterk is ingekort. Dit komt de kwaliteit van deze opdracht alles behalve ten goede. José van Dijk benadrukte ook al dat 8-8-4 niet aansloot bij onze tientallen verschillende opleidingen. Dat er een enkele opleiding is die met moeite in de 8-8-4 structuur gepast kan worden betekent niets ten opzichte van de overgrote meerderheid waarbij pogingen tot inpassing voor grote problemen zorgen. Bovendien is de Facultaire Studentenraad van mening dat praktijk onderwijs niet alleen op dit moment niet bij de faculteit past, maar dat dit iets is wat op zichzelf niet aansluit bij het geesteswetenschappelijk onderwijs. Een structuur waarin praktijkonderwijs wordt aangedragen om een blok in een semester kwalitatief sterk te maken hoort dus per definitie niet op onze faculteit thuis. Het is niet mogelijk om de kwaliteit en retentie van ons onderwijs waar te maken in een blok van vier weken. Dit kan van zowel docent als student niet gevraagd worden.

Onmogelijkheid van herkansingen, cijferdruk en andere blokken 3 en 6 problematiek

Het is verdraaid lastig, zo niet onmogelijk, om in blokken 3 en 6 kwalitatief sterk geesteswetenschappelijk onderwijs aan te bieden. Het geesteswetenschappelijk onderwijs past niet in de 8-8-4 structuur, maar de structuur past ook niet in onze jaarindeling. Omdat het niet mogelijk is om pauzes tussen de blokken in te bouwen lopen de blokken wat betreft toetsing in elkaar over. Een oplossing die u hiervoor

heeft gevonden is dat wanneer meerdere semesters wat betreft toetsing in elkaar over dreigen te lopen een deel van de toetsingsmomenten volledig worden afgeschaft. In de Nota van Wijzigingen, bijgevoegd bij de aanvraag van de adviezen over de Onderwijs en Examenregeling, staat hierover het volgende aangegeven:

“Het onderwijs in blok 3 en 6 is in de bachelor in principe altijd onderdeel van een vak dat in blok 1 of 2 is begonnen. Dat vak als geheel moet kunnen worden herkanst. In de regel wordt echter alleen de toetsing van blok 2/5 herkanst, in de loop van blok 3/6. Van het onderwijs in blok 3/6 is immers de bedoeling dat de toetsing als deelttoets erin is geïntegreerd, zodat herkansen niet nodig is.”

Het is voor de Facultaire Studentenraad niet duidelijk waarom in het huidige beleid het niet problematisch wordt geacht dat de toetsstof van het blok van 4 weken herkanst kan worden in de loop van ditzelfde blok. Het lijkt de Facultaire Studentenraad immers vrijwel onmogelijk om toetsstof te herkansen die ten eerste nog niet behandeld is en die ten tweede nog niet eerder getoetst is; het idee van een herkansing is immers dat je een tweede kans hebt. In de huidige situatie wordt de eerste kans aangeboden als een barmhartige herkansing, terwijl de Facultaire Studentenraad het niet meer dan logisch acht dat onderwezen stof überhaupt getoetst wordt. Het lijkt hem dan ook waarschijnlijker dat er voor deze uitweg is gekozen omdat de herkansingen van blok 3 & 6 anders plaats zouden moeten vinden in het begin van het tweede semester. Op dit moment zijn de cijfers van de uiteindelijke ‘toets’ van het derde semester aan het begin van het tweede semester bekend (wat nu al problemen oplevert voor zaken als de 1 februari regeling). Wanneer hier ook nog een herkansing op zou volgen betekent dit dat de uiteindelijke cijfers voor het eerste semester nog verder het tweede semester ingeschoven worden.

Voor het zesde blok geldt in dit geval dat de uiteindelijke cijfers nog verder de zomer in geschoven worden. Dit leidt weer tot problemen wat betreft het tijdig bekend maken van het Bindend Studieadvies. De Facultaire Studentenraad is daarom van mening dat de huidige semesterindeling ervoor zorgt dat de studenten onterecht een herkansingmoment wordt afgenomen en dat op de docenten een te hoge druk komt te liggen om binnen dit tijdsframe alle cijfers rond te hebben. Een bijkomstigheid van

deze cijferdruk is dat de toch al korte duur van de derde blokken nog verder wordt ingekort. Toetsingsmomenten vinden soms zelfs plaats voordat alle stof is besproken om het maar mogelijk te maken de cijfers op tijd aan de studenten terug te koppelen. Ook moet er vaak al begonnen worden met het schrijven van papers zonder dat een student al het onderwijs heeft gekregen. Het laatste deel van dit blok geldt dankzij deze toetsdruk als niet volwaardig en kwalitatief zwak geesteswetenschappelijk onderwijs. Het departement GARS onderschrijft dit en adviseerde daarom voor de invoering al om geen onderwijs aan te bieden in blokken 3 en 6.

Andere zaken die problemen opleveren bij de huidige blokken 3 en 6 is dat de herkansing van blok 2 plaatsvindt in blok 3, waardoor toetsing en onderwijs op gespannen voet met elkaar komen te staan. In een langdurig blok zou dit niet zo'n groot probleem zijn, maar met de nu al hoge werkdruk (voor zowel studenten als docenten) in blokken 3 en 6 is een nog verdere verhoging van deze druk door hier ook nog herkansingen bij aan te bieden niet te verantwoorden. Door de invoering van het Bindend Studie Advies is de druk op het halen van herkansingen voor eerstejaars tevens al vergroot. De Facultaire Studentenraad is daarom van mening dat de door 8-8-4 geforceerde herkansingen van blok 2 niet gezamenlijk met het onderwijs in blok 3 zouden moeten vallen. Als laatste is het in de huidige overgang van het eerste naar het tweede semester voor zowel studenten als docenten zeer lastig om zich goed op het tweede semester voor te bereiden. Zonder een (welverdiende) onderwijsluwe periode na het hectische en tijdsintensieve derde blok wordt de student weer in het diepe gooit. Een docent heeft het ene vak nog niet afgerond of er wordt verwacht dat er weer een volledig nieuw programma in de startblokken staat. Voor beide groepen is er geen tijd voor reflectie. De Facultaire Studentenraad is van mening dat van de universiteit verwacht mag worden dat deze ervoor zorgt dat datgene wat van docenten en studenten wordt gevraagd binnen realistische verwachtingen valt.

Rendement vs. Retentie

Er wordt in rapport Studiesucces gesteld dat wanneer studenten zich op minder vakken in een meer geconcentreerde tijd kunnen richten dit de prestatie op tentamens verhoogt. In andere woorden: studenten halen hogere cijfers. Aangezien de universiteit haar studenten zo veel mogelijk kennis wil bijbrengen is het vreemd

dat dit er in praktijk op neer komt dat deze kennis in *excel-sheets* zal worden weergegeven. Bovendien is het een fijne bijkomstigheid dat studenten die meer voldoende halen sneller kunnen afstuderen (bijvoorbeeld in nominaal plus 1 jaar) waardoor de universiteit een goed rendement haalt en hier de financiële profijten van geniet. Echter, als het echt de wens van het universiteitsbestuur is om haar studenten met zoveel mogelijk kennis af te kunnen leveren aan onze samenleving, dan blijkt dat 8-8-4 hier niet de manier voor is. De Facultaire Studentenraad vraagt zich af of de bovengenoemde strategie om studenten betere cijfers te laten halen echt werkt. Ten tweede blijkt ook dat het voor een korte tijd intens focussen op één onderwerp enkel leidt tot het een paar dagen vast houden van de stof. Met andere woorden: wanneer je studenten dwingt om onderwerpen in een zeer korte tijd tot zich te nemen en ze hier op toetst kan het misschien wel zo zijn dat (hypothetisch gezien) 86% van de studenten het tentamen haalt, maar wanneer je dezelfde groep twee weken later weer een toets over het onderwerp voorlegt dit percentage onder de 50% is gedaald. De retentie neemt in de huidige structuur drastisch af. Wanneer het de wens van de universiteit is om studenten langdurige kennis bij te brengen is het belangrijk dat er ook langdurig in wordt geïnvesteerd. Korte blokken zoals in 8-8-4 werken dit tegen.

Concurrentie vakken

Eén van de redenen waarom er veel commentaar was op de vorige semesterindeling was dat studenten hun aandacht over te veel vakken moesten verdelen waardoor diepgang binnen vakken niet mogelijk zou zijn geweest. Volgens rapport *Studiesucces* hebben studenten aangegeven dat ze maar één of twee vakken tegelijkertijd willen volgen. Wanneer dit het geval was zou dit het studiesucces vergroten aangezien het volgen van maar één of twee vakken er voor zou zorgen dat er minder vakken zouden worden laten vallen.

De Facultaire Studentenraad is echter van mening dat de huidige semesterindeling geen invloed heeft op hoeveel vakken er wel of niet worden gehaald. Er worden evenveel studiepunten per jaar aangeboden en de zwaarte van de studiedruk per tijdsperiode zou dus ook gelijk moeten zijn. Het is inderdaad het geval dat er nu meer weken zijn waarin onderwijs wordt gegeven wat de studiedruk iets naar beneden zou moeten halen, maar eerdere onderdelen in dit advies hebben al aangegeven dat dit

niet het geval is. De Facultaire Studentenraad is verder van mening dat er ook goede kanten zitten aan het meer dan één of twee vakken tegelijkertijd aanbieden aan studenten. In alle jaren is het voor geesteswetenschappers zo dat vervlechting tussen de vakken ervoor zorgt dat de kwaliteit en uiteindelijke retentie van deze vakken stijgt. Vaak sluiten vakken op kleine punten bij elkaar aan, waardoor de student continu geprikkeld blijft om theorieën in verschillende vakken toe te passen. Dit voordeel gaat verloren wanneer het aantal vakken dat op één moment wordt gegeven wordt beperkt.

Verder is een van de eigenschappen van geesteswetenschappers dat ze vaak meer vakken volgen dan eigenlijk voor hun studie is voorgeschreven. Bij de geesteswetenschappen is het zo dat een aantal studenten twee voltijdstudies tegelijk doet of probeert zijn kennis te verbreden door bijvoorbeeld extra minoren te volgen. Dit is vaak erg goed voor de academische ontwikkeling van de student en de Facultaire Studentenraad moedigt dit gedrag ook van harte aan. Wat hier verder ook mee kan worden aangegeven is dat de studenten geesteswetenschappen bij uitstek een goed voorbeeld zijn dat studenten die meerdere vakken tegelijkertijd volgen deze helemaal niet hoeven te laten vallen, maar hier juist door o.a. vervlechting hun voordeel mee kunnen doen.

De kwaliteit van geesteswetenschappelijk onderwijs: reflectie

Elke faculteit vindt de zwaartepunten van de kwaliteit van haar onderwijs in verschillende gebieden. Voor geesteswetenschappers is er één punt dat de kwaliteit van de retentie van ons onderwijs uiteindelijk kan maken of breken. Dit is de mogelijkheid tot reflectie. Studenten die hebben gekozen voor een geesteswetenschappelijke studie hebben vaak de wil om problemen volledig te kunnen doorgronden, om kritisch te zijn ten opzichte van bestaande ideeën of om een tekst van binnen en buiten te kunnen analyseren en dan nog net iets verder te gaan. Dit is niet mogelijk wanneer je enkel de tijd hebt om de rode lijn van een probleem tot je te nemen, om van de verschillende bestaande theorieën wat *bulletpoints* te weten of een tekst eens vluchtig door te nemen.

Een van de genoemde voordelen van 8-8-4 is dat vakken die in het tweede blok worden gegeven in het derde blok kunnen worden aangevuld met een extra verdiepingsslag. Dit zou de kwaliteit van het onderwijs ten goede komen. De Facultaire Studentenraad staat achter een verdiepingsslag in het onderwijs op onze faculteit maar is van mening dat het derde blok in de huidige semesterindeling deze verdieping eerder verslechtert dan bevordert. Studiesucces stelt dat blok 3 voornamelijk is bedoeld voor practica en zoals reeds gesteld sluiten practica maar bij enkele studies binnen onze faculteit aan. Een practicum is bovendien niet een verdere verdieping van het vak zoals dat al een voordeel van 8-8-4 is voorgesteld. Concluderend kan men zeggen dat dit voordeel in 8-8-4 dus niet meegerekend kan worden. Bovendien vraagt de Facultaire Studentenraad zich af waarom inhoudelijke verdieping en uitbreiding van een vak – het met meerdere weken uitbreiden van een afgesloten basisvak – perse in januari plaats moet vinden. Wat is er zo magisch aan deze maand dat alleen hier de ruimte voor verdieping mogelijk is? De Facultaire Studentenraad is van mening dat er betere oplossingen voor te vinden zijn, zoals het aanbieden van een semesterlang vak, of een verdieping laten beginnen in het tweede semester.

De Facultaire Studentenraad is van mening dat de huidige semester indeling ervoor zorgt dat de wens van onze studenten om diep op de stof in te gaan wordt tegengewerkt. Dit is tot op zekere hoogte het geval in de blokken van 8 weken aangezien hier nog steeds stof die eerder in 10 weken besproken werd nu met een verhoogde tijdsdruk van 20% moet worden besproken. Het is echter voornamelijk problematisch in het laatste blok van elk semester: de blokken van 4 weken. Volgens het rapport Studiesucces is het zoals eerder genoemd goed mogelijk om in het derde blok van elk semester praktijkonderwijs aan te bieden. Of dit ook daadwerkelijk het geval is kan naar beter worden overgelaten aan de docenten, studenten en Facultaire Studentenraad van bijvoorbeeld de Faculteit van Natuurkunde, Wiskunde en Informatica. De Facultaire Studentenraad is echter van mening dat het per definitie niet mogelijk is om kwalitatief sterk geesteswetenschappelijk onderwijs aan te bieden in een blok van vier weken. Onder kwalitatief sterk geesteswetenschappelijk

onderwijs verstaat hij in dit geval onderwijs waarin reflectie mogelijk wordt gemaakt.

De Facultaire Studentenraad is niet alleen van mening dat de mogelijkheid tot reflectie in ons huidige semesterindeling de studenten enkel wordt ontnomen bij tentaminering in de vorm van tentamens, maar ook wanneer deze in de vorm van het schrijven van papers plaats vindt. Ook het schrijven van papers vereist de ruimte om de stof te laten bezinken. Voor een paper van goede kwaliteit is tijd nodig voor het schrijven van een eerste versie, herziening en een definitieve versie. Dit wordt bijvoorbeeld mogelijk gemaakt door tussen de twee semesters een onderwijsluwe periode in te bouwen. Dit kan resulteren in meer tijd voor reflectie op papers, ruimte voor *Bildung*, het verminderen van werkdruk van docenten, en het ook voor docenten mogelijk maken zich verder te ontwikkelen. De werkdruk van docenten wordt onder andere vergroot door de tijdsdruk aan het eind van het derde blok om de cijfers allemaal op tijd in SIS ingevoerd te krijgen. Een onderwijsluwe periode tussen de twee semesters zou deze druk doen afnemen en schept ruimte voor het uitgebreider geven van feedback op de geleverde tentamens. Ook zou een onderwijsvrije periode voor docenten het doen van onderzoek in deze periode zeer vergemakkelijken.

Juist voor geesteswetenschappers is verdieping en verbreding belangrijk. De voorgestelde onderwijsluwe periode dient er niet toe beschouwd te worden als vrije tijd. Zij dient ertoe verdieping en verbreding te faciliteren. Hierin ligt de kracht van geesteswetenschappers: zij zijn in staat om verder te kijken dan onze neus lang is, om verschillende velden met elkaar te combineren en kritiek te leveren op vastgeroeste theorieën. Juist omdat zij willen reflecteren, juist omdat zij kritisch willen zijn en juist omdat zij willen leren. In 8-8-4 wordt hen deze ruimte ontnomen.

Conclusie

Voor de Facultaire Studentenraad is het duidelijk: de huidige semesterindeling van 8-8-4 werkt niet op onze faculteit. 8-8-4 zorgt ervoor dat de negatieve aspecten van het Bindend Studie Advies versterkt worden. Het is eigenlijk niet meer relevant omdat compensatie binnen clusters is afgeschaft, en de clusters die nu nog bestaan naar zijn mening ook uit elkaar getrokken moeten worden (wederom met het Bindend Studie Advies in zijn achterhoofd). Verder is het niet meer noodzakelijk om 8-8-4 in te

voeren om harmonisatie met de VU te bevorderen, aangezien de VU deze semester indeling helemaal niet meer heeft. Voor interdisciplinariteit binnen onze universiteit is het, zoals aangetoond, ook niet noodzakelijk om eenzelfde semester indeling te hebben en zou het hebben van meerdere semesterindelingen interdisciplinariteit zelfs kunnen vergroten. Een punt waar de Facultaire Studentenraad zich erg op focust is dat hij van mening is dat het doel van een semesterindeling is dat deze de kwaliteit van het onderwijs zo veel mogelijk faciliteert. Het is ten alle tijde niet de bedoeling dat het onderwijs de structuur faciliteert, iets dat met de huidige 8-8-4-indeling volgens de Facultaire Studentenraad wel gebeurt.

Er bestaat nu niet de mogelijkheid om vakken in het derde en in het zesde blok te herkansen. Ook staat er in deze blokken te veel druk op docenten om alles op tijd nagekeken krijgen. Ook laat de mogelijkheid tot het geven van kwalitatief goede geesteswetenschappelijke vakken in deze derde en zesde blokken te wensen over. In deze blokken is enkel praktijkonderwijs mogelijk en deze vorm van onderwijs sluit niet aan bij de geesteswetenschappen. Verder neemt de retentie af wanneer studenten slechts kortstondig worden blootgesteld aan de leerstof. Ook geven studenten die geesteswetenschappen studeren een geweldig voorbeeld wanneer het gaat om rendement bij het volgen van meer dan twee vakken tegelijkertijd. Ten slotte vindt de Facultaire Studentenraad het belangrijk te benadrukken dat reflectie, de kerntaak van een geesteswetenschapper, in de huidige semesterindeling haast onmogelijk wordt gemaakt. Als de universiteit de kwaliteit van haar onderwijs op de eerste plaats heeft staan is het noodzakelijk dat 8-8-4 verdwijnt.

De Facultaire Studentenraad denkt graag met het bestuur mee over een alternatieve semesterindeling. Hij is echter van mening dat er bij docenten en studenten op onze faculteit al veel ideeën zijn ontstaan over hoe het beter kan en zou dus graag zien dat het Faculteitsbestuur met al deze partijen in gesprek gaat.

Hoogachtend,

Gunnar de Haan,

Voorzitter Facultaire Studentenraad Faculteit der Geesteswetenschappen

